

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
27 päivänä marraskuuta 2018¹

Asia C-545/17

Mariusz Pawlak

vastaan

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

(Ennakkoratkaisupyyntö – Sąd Najwyższy (ylin tuomioistuin, Puola))

Ennakkoratkaisukysymys – Palvelujen tarjoamisen vapaus – Unionin postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittäminen ja palvelun laadun parantaminen – Oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittaminen siviilioikeudellisessa menettelyssä – Jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka mukaan ainoastaan nimetyn toimijan postitoimistoon toimitetuilla lähetyksillä on prosessuaalisia vaikutuksia

1. Oikeusriidan asianosaisten on tavallisesti jätettävä oikeudenkäyntiasiakirjansa tuomioistuimeen tietystä määräajassa, jonka noudattamatta jättäminen johtaa niiden myöhästymiseen. Oikeudenkäyntiasiakirja on jätettävä nimenomaisesti tuomioistuimen toimipaikkaan viimeistään määräajan viimeisenä päivänä, vaikka joidenkin jäsenvaltioiden mukaan toimittamisella postitoimistoon on päivämäärän osalta sama vaikutus kuin toimittamisella kyseiseen tuomioistuimeen.
2. Tällä tavoin toimitettujen oikeudenkäyntiasiakirjojen hyväksyminen edellyttää, että niissä todetaan luotettavasti päivämäärä, jolloin postialan toimija on ne leimannut. Joidenkin maiden kansallisen lainsäädännön mukaan ne on tästä syystä toimitettava kirjattuina lähetyksinä, mikä kuuluu yleispalvelujen tarjoamisen alaan.
3. Tämän ennakkoratkaisukysymyksen taustalla olevassa oikeusriidassa puolalainen tuomioistuin hylkäsi postitse toimitetun valituksen liian myöhään tehtynä. Tällä perusteella riidanalaiasta on lähinnä se, onko kansallinen prosessioikeuden säännös, johon kansallinen tuomioistuin tukeutui, yhteensopiva direktiivin 97/67/EY² kanssa, ja miten kyseistä direktiiviä on tulkittava.

¹ Alkuperäinen kieli: espanja.

² Yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä 15.12.1997 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EYVL 1998, L 15, s. 14). Direktiiviä on muutettu 20.2.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2008/6/EY (EUVL 2008, L 52, s. 3).

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

1. *Direktiivi 97/67*

4. Direktiivin 20 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”jäsenvaltioilla voi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vuoksi olla perusteltuja syitä myöntää yhdelle tai useammalle nimeämälleen taholle oikeus postilähetysten vastaanottamiseen tarkoitettujen postilaatikoiden sijoittamiseen yleisille alueille; samoista syistä niillä on oikeus nimetä yksi tai useampi taho, joiden tehtävänä on huolehtia lähtömaan osoittavien postimerkkien liikkeelle laskemisesta, sekä ne tahot, joiden tehtävänä on huolehtia kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti oikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä käytettävien kirjattuja lähetyksiä koskevien palvelujen tarjoamisesta – –”.

5. Direktiivin 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot eivät saa myöntää tai pitää voimassa postipalvelujen käyttöönottoa ja tarjontaa koskevia yksin- tai erityisoikeuksia. Jäsenvaltiot voivat rahoittaa yleispalvelun tarjonnan yhdellä tai useammalla 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista tavoista tai muulla perustamissopimuksen mukaisella tavalla.

2. Jäsenvaltiot voivat varmistaa yleispalvelun tarjonnan hankkimalla niihin kuuluvia palveluja noudattaen julkisiin hankintoihin sovellettavia sääntöjä, joihin kuuluvat julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY^[3] mukaisesti kilpailuun perustuva neuvottelumenettely tai neuvottelumenettelyt, joissa hankintailmoitus joko julkaistaan tai ei julkaista.”

6. Direktiivin 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Edellä olevan 7 artiklan säännöksillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeutta järjestää postilaatikkojen asettaminen yleisille alueille, postimerkkien liikkeeseen laskeminen ja oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä koskevat palvelut kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.”

2. *Direktiivi 2006/111/EY*⁴

7. Direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

f) ’yksinoikeudella’ oikeutta, jonka jäsenvaltiot myöntävät yhdelle yritykselle laein, asetuksin ja hallinnollisin määräyksin ja joka antaa kyseiselle yritykselle oikeuden tiettyjen palvelujen tarjoamiseen tai tietyn toiminnan harjoittamiseen tietyllä maantieteellisellä alueella;

3 EUVL 2004, L 134, s. 114.

4 Jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuudesta sekä tiettyjen yritysten taloudellisen toiminnan avoimuudesta 16.11.2006 annettu komission direktiivi (EUVL 2006, L 318, s. 17).

g) 'erityisoikeuksilla' oikeuksia, joita jäsenvaltiot myöntävät rajoitetulle määrälle yrityksiä tietyllä maantieteellisellä alueella laein, asetuksin ja hallinnollisin määräyksin, joilla:

i) rajoitetaan kahteen tai useampaan niiden yritysten määrä, joiden sallitaan tarjota tiettyjä palveluja tai harjoittaa tiettyä toimintaa, muulla tavoin kuin objektiivisilla, oikeasuhteisilla ja syrjimättömillä perusteilla; tai

--

iii) yritykselle tai yrityksille annetaan muulla tavoin kuin objektiivisin, oikeasuhteisin ja syrjimättömin perustein lainsäädännössä tai muussa sääntelyssä etuja, jotka vaikuttavat merkittävästi muiden yritysten mahdollisuuksiin tarjota samoja palveluja tai harjoittaa samaa toimintaa samalla maantieteellisellä alueella olennaisilta osin samanlaisten olosuhteiden vallitessa.”

B Puolan oikeus

8. 17.11.1964 annetun siviiliprosessilain (Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego)⁵ 165 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Oikeudenkäyntiasiakirjan toimittaminen [postilaissa] tarkoitetun nimetyn postialan toimijan Puolan postitoimistoon tai toisessa unionin jäsenvaltiossa postin yleispalvelua tarjoavan toimijan postitoimistoon vastaa tämän asiakirjan jättämistä tuomioistuimeen.”

9. Postilain 3 §:n 13 kohdan mukaan ”nimetty toimija” on postialan toimija, joka on ”velvollinen” tarjoamaan postialan yleispalveluja. Sen sijaan muilla toimijoilla on ”oikeus” (mutta ne eivät ole ”velvollisia”) harjoittamaan postitoimintaa valitsemassaan laajuudessa.

10. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (sähköisen viestinnän viraston pääjohtaja) 30.6.2015 tekemällä päätöksellä Poczta Polska S.A. on nimetty toimimaan postialan yleispalvelujen tarjoajana kymmenen vuoden ajan.

II Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset

11. Maatalousalan ammatinharjoittaja Mariusz Pawlak haki työtapaturman johdosta korvausta maanviljelijöiden sosiaalivakuutuskassasta (Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, jäljempänä KRUS). Saamaansa vastaukseen tyytymätön Pawlak haki muutosta KRUS:n pääjohtajan päätökseen Sad Rejonowy w Poznan-Grundwaldissa (Poznan-Grundwaldin piirioikeus, Puola), joka ratkaisi asian kantajan hyväksi.

12. KRUS:n pääjohtaja valitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisusta Sad Okregowy w Poznaniin (Poznanin alueellinen tuomioistuin, Puola), mutta kyseinen tuomioistuin hylkäsi valituksen liian myöhään tehtynä, koska se oli saapunut kyseiseen tuomioistuimeen 22.6.2016 ja määräaika oli päättynyt 20.6.

⁵ Dz.U. nr 43, poz. 296 (Dz.U. 2016, poz. 1822), sellaisena kuin se on muutettuna (kodifioitu teksti Dz.U., 2016, järjestysnumero 1822). Ennakkoratkaisupyyntöön mukaan siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin nykyinen sanamuoto tuli voimaan 17.8.2013 siviiliprosessilain muuttamisesta 13.6.2013 annetun lain (Dz.U., 2013, järjestysnumero 880) (Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego; Dz.U. 2013 r., poz. 880) 1 §:n 1 momentin mukaisesti. Tähän säännökseen sisältyvä viittaus nimetyn toimijan käsitteeseen otettiin 1.1.2013 alkaen käyttöön 23.11.2012 annetun postilain (Dz.U.2012, järjestysnumero 1529) (Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe; Dz.U. 2012 r., poz. 1529) mukaisesti.

13. Muutoksenhakutuomioistuimelle sillä seikalla, että muulle kuin nimetylle postialan toimijalle (In Post S.A.) toimitetun lähetyksen postileimassa oli päiväys 20.6.2016 eli muutoksenhaun määräajan viimeinen päivä, ei ollut merkitystä. Siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin mukaan ainoastaan oikeudenkäyntiasiakirjan lähettäminen, vaikka tavallisenakin lähetyksenä, nimetyn toimijan välityksellä vastaa asiakirjan jättämistä tuomioistuimeen.

14. KRUS:n pääjohtaja valitti muutoksenhakutuomioistuimen päätöksestä Sąd Najwyższyyn (ylin tuomioistuin, Puola). Hän vetosi erityisesti siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin rikkomiseen katsoessaan, että hänen kirjelmänsä oli jätetty määräajassa, koska sen toimittaminen muun kuin nimetyn postialan toimijan postitoimistoon on pätevä.

15. *Tavanomaisessa* kokoonpanossa toiminut Sąd Najwyższy totesi, ettei sen siviiliprosessilain 165 §:n 2 momenttia koskeva oikeuskäytäntö ole yksiselitteinen ja että erityisesti sen yhdenmukaisuudesta unionin oikeuden kanssa on ilmennyt epäilyjä. Tästä syystä se saattoi oikeuskysymyksen laajennetun kokoonpanonsa tutkittavaksi, ja kyseinen kokoonpano päätti esittää unionin tuomioistuimelle kolme ennakkoratkaisukysymystä.

16. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenevät oikeuskäytännön kaksi vastakkaista näkemystä niistä oikeusvaikutuksista, joita on oikeudenkäyntiasiakirjan toimittamisella muuhun kuin nimetyn toimijan Puolan postitoimistoon: a) vallitsevan näkemyksen mukaan näiden edellytysten mukaisesti toimitettu asiakirja on toimitettu liian myöhään silloin, kun se saapuu tuomioistuimeen prosessitoimen suorittamiselle asetetun määräajan päätyttyä; ja b) vähemmistöön jäävän näkemyksen mukaan asiakirjan toimittamisella määräajassa johonkin Puolan postitoimistoon on samat oikeusvaikutukset (eli se vastaa sen jättämistä tuomioistuimeen) riippumatta siitä, toimitetaanko se nimetyn toimijan vai jonkin muun postialan toimijan postitoimistoon.

17. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa seuraavaa:

- Ensiksi mainittu oikeuskäytännön suuntaus ei ota huomioon unionin oikeuden asiayhteyttä tulkinnassaan, jonka mukaan direktiivin 97/67 soveltamisala ei koske siviiliprosessilain 165 §:n 2 momenttiin perustuvaa sääntelyä.⁶
- Sitä vastoin toisessa (vähemmistöön jäävässä) suuntauksessa puolletaan unionin oikeuden mukaista tulkintaa, vaikka sen vahvistamista koskevissa päätöksissä⁷ ei esitetä selviä perusteluja direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen soveltamisalasta eikä siitä, miten siviiliprosessilain 165 §:n 2 momenttia pitäisi mukauttaa unionin oikeuteen.

18. Tässä tilanteessa Sąd Najwyższy päätti esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko – – direktiivin 97/67/EY – –, 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä, luettuna yhdessä 8 artiklan kanssa, tulkittava siten, että erityisoikeuden muodostaa 17.11.1964 annetun [siviiliprosessilain] 165 §:n 2 momentin kaltainen kansallisen prosessioikeuden säännös, jonka mukaan ainoastaan oikeudenkäyntiasiakirjan toimittaminen nimetyn toimijan, toisin sanoen sellaisen postialan toimijan, joka on velvollinen tarjoamaan postin yleispalvelua, kotimaan

6 Ennakkoratkaisupyynnön mukaan Naczelny Sąd Administracyjny (ylin hallintotuomioistuin, Puola) oikeuskäytäntö, joka koskee hallintotuomioistuimista 30.8.2002 annetun lain (Dz. U., 2016, järjestysnumero 718 muutoksineen) (Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi; jednolity tekst; Dz.U. z 2016 r., poz. 718 ze zm) 83 §:n 3 momenttia, jonka sisältö vastaa siviiliprosessilain 165 §:n 2 kohdan sisältöä, on yhteneväinen yksityisoikeudellisen oikeuskäytännön vallitsevan suuntauksen kanssa. Se mainitsee vastaavasti 19.10.2015 tehdyn päätöksen (I OPS 1/15), jossa kuitenkin esitettiin eriävä mielipide unionin oikeuden huomioon ottamisen puolesta.

7 Päätöksissä, jotka tehtiin 23.10.2015 (V CZ 40/15), 17.3.2016 (V CZ 7/16) ja 6.7.2016 (II PZ 14/16), katsottiin kansallisen säännöksen olevan direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen vastainen, koska se pitää yllä nimetyille toimijalle lisätuloja takaavia etuja. Toisessa, 16.11.2016 tehdystä päätöksessä (III PZP 5/16) todettiin olevan vakavia epäilyksiä tämän säännöksen yhdenmukaisuudesta unionin oikeuden kanssa ja katsottiin lainsäätäjän toimenpiteen olevan tarpeen.

postitoimistoon, vastaa tämän asiakirjan jättämistä tuomioistuimeen, jättämällä tällaisen vaikutuksen myöntämisen ulkopuolelle oikeudenkäyntiasiakirjan toimittamisen toisen, mutta nimeämättömän postin yleispalvelun tarjoajan kotimaan postitoimistoon?

- 2) Mikäli vastaus ensimmäiseen kysymykseen on myöntävä, onko direktiivin 97/67/EY 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä, luettuna yhdessä SEU 4 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että edut – jotka perustuvat erityisoikeuden myöntämiseen nimetyille toimijalle direktiivin 97/67/EY 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen vastaisesti – on ulotettava muihin postialan toimijoihin sillä seurauksella, että myös oikeudenkäyntiasiakirjan toimittamisen sellaisen postin yleispalvelun tarjoajan kotimaan postitoimistoon, joka ei ole nimetty toimija, on katsottava vastaavan tämän asiakirjan jättämistä tuomioistuimeen, vastaavin periaattein kuin unionin tuomioistuimen tuomiossa 21.6.2007, Jonkman ym. (C-231/06–C-233/06, EU:C:2007:373)?
- 3) Mikäli vastaus toiseen kysymykseen on myöntävä, onko direktiivin 97/67/EY 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä, luettuna yhdessä SEU 4 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että asianosainen, joka on jäsenvaltion ilmentymä, voi vedota siihen, että siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin kaltainen kansallisen oikeuden säännös on ristiriidassa direktiivin 97/67/EY 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen kanssa?”

III Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

19. Ennakkoratkaisupyyntö saapui unionin tuomioistuimen kirjaamoon 18.9.2017.

20. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet Puolan hallitus ja komissio, joiden edustajat osallistuivat 18.9.2018 pidettyyn istuntoon.

IV Oikeudellinen arviointi

A Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys: direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdan tulkinta

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten huomautukset

21. Puolan hallitus katsoo, ettei siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin kaltainen säännös kuulu direktiivin 97/67 soveltamisalaan vaan vastaa prosessioikeuden säännöksiä, joita kyseisellä direktiivillä ei ole tarkoitus yhdenmukaistaa.

22. Vastaavasti se katsoo, että direktiivi 97/67 on annettu yhtenäismarkkinoita koskevan, EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla. Sitä vastoin menettelysäännösten yhdenmukaistaminen olisi sen mukaan edellyttänyt, että oikeusperustaksi valitaan SEUT 81 artikla. Lisäksi direktiivin 97/67 1 artiklassa, joka koskee direktiivin soveltamisalaa, luetellaan kaikki sillä yhdenmukaistetut alat, joihin eivät kuulu siviiliprosessioikeuteen liittyvät alat.⁸

⁸ Sen kirjallisten huomautusten 10 ja 11 kohta.

23. Vaikka se myöntää, että kansallinen säännös voi vaikuttaa postialan toimijoiden taloudelliseen toimintaympäristöön, myöskään tällainen vaikutus ei kuulu direktiivin 97/67 soveltamisalaan. Puolan hallituksen mukaan tämä vahvistetaan sen 7 artiklan 1 kohdassa, koska siinä kielletään myöntämästä tai pitämästä voimassa ”postipalvelujen käyttöönottoa ja tarjontaa koskevia” erityisoikeuksia. Päinvastainen ratkaisu olisi sen mukaan yllättävä, koska edes asetuksessa (EY) N:o 1393/2007⁹ ei sen mukaan säännellä oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamisen vaikutuksia.¹⁰

24. Puolan hallitus toteaa toissijaisesti, ettei siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentissa missään tapauksessa myönnetä mitään direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdassa ja 8 artiklassa tarkoitettua erityisoikeutta, jonka käsitettä on tulkittava 4 artiklan 2 kohdan perusteella. Se korostaa yhtäältä yleispalvelua tarjoavan toimijan ja toisaalta muiden toimijoiden erilaista tilannetta, mikä ilmenee sekä niille asetetuista velvoitteista että niiden rahoitusmuodosta. Se, että nimetyille toimijalle annetaan julkisen palvelun tehtävän perusteella tiettyjä oikeuksia, ei tarkoita, että kyse olisi aina erityisoikeuksista.

25. Puolan hallituksen mukaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöllä, mukaan lukien tuomiolla SOA Nazionale Costruttori,¹¹ ei ole merkitystä käsiteltävässä asiassa, koska direktiivin 97/67 8 artiklassa suljetaan pois se, että kirjattuja lähetyksiä koskevat palvelut olisivat erityisoikeus. Sen mukaan kyseessä on siis yleispalvelun tarjoamiseen liittyvä oikeus.

26. Se väittää samoin, että tutkinnassa, joka koski Poczta Polskalle yleispalvelun tarjoamisesta vuosina 2013–2015 myönnettyyn korvaukseen liittyvää mahdollista valtioneutua, komissio oli jo vahvistanut kansallisen säännöksen.¹²

27. Komissio toteaa erityisoikeuksien osalta, että niiden olemassaolo edellyttää oikeuskäytännön mukaan a) valtion toimenpidettä, b) yksinoikeuden myöntämistä yhdelle tai useammalle yritykselle, ja c) vaikuttamista olennaisesti muiden yritysten kykyyn harjoittaa taloudellista toimintaa samankaltaisilla ehdoilla.¹³ Se puoltaa näiden tekijöiden ottamista huomioon ja katsoo, että direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohta kattaa kaikki säädökset, joilla myönnetään tällaisia etuja. Samoin se muistuttaa, että tämä säännös merkitsee paradigman muutosta postialalla, koska se on viimeinen vaihe postipalvelujen markkinoiden avaamisessa poistamalla kaikki voimassa olevat erityisoikeudet ja muut näiden palvelujen vapaan tarjoamisen esteet.¹⁴

28. Näin ollen siviiliprosessilain 165 §:n 2 momenttiin sisältyvät seikat vaikuttavat komission mukaan huomattavasti palvelutoimintaan, joka koskee oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettämistä kansallisiin tuomioistuimiin, heijastumalla niihin edellytyksiin, joilla muut postialan toimijat tarjoavat näitä palveluja.

9 Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (”asiakirjojen tiedoksianto”) ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2007, L 324, s. 79).

10 Sen kirjallisten huomautusten 16–18 kohta.

11 Tuomio 12.12.2013 (C-327/12, EU:C:2013:827).

12 Komission päätös C(2015) 8236, annettu 26.11.2015: Valtiontuki SA.38869 (2014/N) – Puola ”Poczta Polskalle vuosina 2013–2015 täytetyn yleispalveluvelvoitteen nettokustannuksista myönnetty korvaus” (jäljempänä vuonna 2015 annettu päätös), erityisesti sen 53 ja 72 kohta. Vuonna 2015 annetusta päätöksestä on vireillä kanne unionin yleisessä tuomioistuimessa (asiat T-282/16 ja T-283/16).

13 Se mainitsee 12.12.2013 annetun tuomion SOA Nazionale Costruttori (C-327/12, EU:C:2013:827) 42 kohdan ja julkisasiamies Cruz Villalónin samassa asiassa antaman ratkaisuehdotuksen (EU:C:2013:530) 32 ja 33 kohdan sekä julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotuksen *Ambulanz Glöckner* (C-475/99 P, EU:C:2001:284) 86 kohdan.

14 Se mainitsee 16.11.2016 annetun tuomion DHL Express (Itävalta) (C-2/15, EU:C:2016:880) 20 kohdan ja julkisasiamies Mengozzin samassa asiassa antaman ratkaisuehdotuksen (EU:C:2016:168) 42 kohdan.

29. Komissio on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kanssa samaa mieltä siitä, ettei direktiivin 97/67 8 artiklassa anneta lupaa varata oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamista yhdelle ainoalle toimijalle vaan valtuutetaan jäsenvaltiot vaatimaan niiden toimittamista kirjattuina lähetyksinä. Se huomauttaa tässä yhteydessä, ettei siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentti rajoitu kirjattuihin lähetyksiin ja ettei ennakkoratkaisupyyntöä täsmällisesti ilmoiteta sen perustuvan yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviin syihin, kuten direktiivin johdanto-osan 20 perustelukappaleessa edellytetään.

2. Oikeudellinen arviointi

a) Direktiivin 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu erityisoikeus

30. Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee, tarkoittaako oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamista koskeva järjestelmä direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdan mukaista erityisoikeutta, joka siviiliprosessilain 165 §:n 2 kohdassa myönnetään vain nimetyille toimijalle.¹⁵

31. Direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä kielletään selvästi ja nimenomaisesti pitämästä voimassa tai myöntämästä postipalvelujen käyttöönottoa ja tarjontaa koskevia yksin- tai erityisoikeuksia. Tässä tai missään muussakaan saman direktiivin säännöksessä ei kuitenkaan määritellä ilmaisia ”erityisoikeudet” tai ”yksinoikeudet”, mikä vaikeuttaa niiden tulkintaa.

32. Systemisestä näkökulmasta tarkasteltuna on kuitenkin korostettava, että tällaisessa kiellossa toistetaan lähes sanatarkasti SEUT 106 artiklan 1 kohdassa määrätty kielto, joka koskee julkisia yrityksiä ja yrityksiä, joille on myönnetty tämäntyyppisiä oikeuksia, joskin mukautettuna direktiivissä 97/67 säännellyn postialan tilanteeseen. Tosiasiallisesti se muistuttaa myös postipalveluja koskevassa tiedonannossa esitettyä määritelmää.¹⁶

33. Näiden yhtäläisyyksien takia ja koska tämän määritelmän oikeusperusta on SEUT 106 artiklan 3 kohta, jossa komissio valtuutetaan osoittamaan jäsenvaltioille direktiivejä, jotta se voi valvoa koko SEUT 106 artiklan noudattamista, voidaan soveltaa direktiivin 2006/111 2 artiklan f alakohdassa ja g alakohdan iii luetelmakohdassa esitettyä erityis- ja yksinoikeuksien määritelmää. Lisäksi Poczta Polska on kokonaan julkisessa omistuksessa oleva yhtiö.¹⁷

34. Todellisuudessa on muitakin mahdollisuuksia selvittää näiden ilmaisujen merkitys tiettyjen alojen vapauttamista koskevista säädöksistä, jotka liittyvät melko läheisesti direktiiviin 97/67.¹⁸ Kun kuitenkin otetaan huomioon direktiivin 2006/111 monialaisuus, se soveltuu mielestäni parhaiten tässä tavoiteltuihin päämääriin. Näiden muiden säännösten sanamuoto ei myöskään eroa olennaisesti direktiivissä 2006/111 käytetystä sanamuodosta.

35. Näistä lähtökohdista käsin katson, että tähän asiaan voidaan soveltaa direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä direktiivin 2006/111 2 artiklan f ja g alakohdan kanssa, tarkoitettua erityis- ja yksinoikeuksien käsitettä. Olen päättänyt tähän toteamukseen useista eri syistä.

15 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymys ei koske kansallisen oikeussäännön mahdollista sisällyttämistä yksinoikeuksiin.

16 Komission tiedonanto kilpailusääntöjen soveltamisesta postialalla ja tiettyjen postipalveluja koskevien valtion toimenpiteiden täytäntöönpanemisesta (98/C 39/02) (EYVL 1998, C 39, s. 2; jäljempänä postipalveluja koskeva tiedonanto).

17 Vuonna 2015 annettun päätöksen 3 kohta.

18 Eli kilpailusta sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen markkinoilla 16.9.2002 annettun komission direktiivin 2002/77/EY (EYVL 2002, L 249, s. 21) 1 artiklan 6 kohdan b alakohta, kilpailusta telepäätelaitemarkkinoilla 20.6.2008 annettun komission direktiivin 2008/63/EY (EUVL 2008, L 162, s. 20) 1 artiklan 4 kohta ja vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta 26.2.2014 annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU (EUVL 2014, L 94, s. 243) 4 artiklan 3 kohta.

36. Ensinnäkin kyseessä on *lainmukaisesti myönnetty etu* seuraavista syistä:

- se vahvistetaan muodollisesti laintasoisen säädöksen eli siviiliprosessilain säännöksessä
- se konkretisoituu erioikeudessa, joka myönnetään nimetylle toimijalle (Poczta Polska), jonka palveluja oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettäjät haluavat ensisijaisesti käyttää nimenomaisesti sen olettamuksen perusteella, että lähetys toimitetaan määräajassa ja että sitä pidetään virallisena asiakirjana,¹⁹ jonka toimitettavaksi jättämisestä annetaan todisteeksi kuitti. Muilla toimijoilla ei ole tätä etua.²⁰

37. Toiseksi oikeus ottaa vastaan ja toimittaa oikeudenkäyntiasiakirjoja sekä siihen liittyvä erioikeus, jonka nojalla niiden jättäminen nimetyn toimijan postitoimistoon vastaa niiden jättämistä tuomioistuimen toimipaikkaan (tästähän edussa oikeastaan on kyse), varataan yksinoikeudella yhdelle ainoalle julkiselle yritykselle.

38. Kolmanneksi etu tuottaa nimetylle toimijalle enemmän tuloja, jotka muussa tapauksessa jakautuisivat myös muille postialan toimijoille.²¹ Näin ollen se vaikuttaa minkä tahansa muun yrityksen kykyyn tarjota samaa palvelua tai harjoittaa samaa toimintaa²² samankaltaisin ehdoin. Ehtojen samankaltaisuus lakkaa siitä alkaen, kun yksikään kilpailijoista ei voi taata, että lakisääteisen määräajan viimeisinä päivinä sen toimitettavaksi jätetty (mikä on tavanomaista) oikeudenkäyntiasiakirja saapuu vastaanottavaan tuomioistuimeen ennen tämän määräajan päättymispäivää.

39. Neljänneksi etua itsessään ei myönnetä tarjouskilpailun perusteella tai muulla vastaavalla tavalla julkisia hankintoja koskevien unionin säädösten mukaisesti.²³ On totta, kuten Puolan hallitus selitti, että yleispalvelun tarjoajaksi nimetty postialan toimija valitaan postialan yritysten välisen tarjouskilpailumenettelyn perusteella²⁴ objektiivisuuden, oikeasuhteisuuden, syrjintäkiellon ja avoimuuden periaatteita noudattavien sisäisten sääntöjen mukaisesti. Kirjallisesta vastauksesta, jonka se antoi unionin tuomioistuimen esittämään kysymykseen, voidaan kuitenkin päätellä, ettei valintaeikä myöntämisperusteissa viitata kirjattujen lähetysten luotettavuuteen, lukuun ottamatta velvollisuutta antaa lähettäjälle todisteeksi kuitti postilähetyksestä,²⁵ eikä tätä perustetta ole mainittu oikeudenkäyntiasiakirjoissa.

40. Näin ollen kyseessä oleva etu ei liity yleispalvelujen tarjoajan valintaan vaan se otetaan käyttöön siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin nojalla sen jälkeen, kun nimetty toimija on valittu.

19 Puolan hallitus vahvistaa tämän vastauksessa, jonka se antoi unionin tuomioistuimen sille esittämään tietopyyntöön: "[postilain] 17 §:n mukaan kuittia, jonka nimetyn toimijan postitoimisto antaa kirjatun lähetysten toimitettavaksi jättämisestä, – – pidetään virallisena asiakirjana".

20 Ks. vuonna 2015 annetun päätöksen 53 kohta: "Granting official power only to confirmations issued by the USP is not only intended to guarantee certainty of postal operations in terms of registered letters, but also means that a delivery made within a legally prescribed time limit may affect the recipient's legal situation. The indirect benefits on account of the official power of postal stamp become apparent when the sender of a registered item chooses the services of PP because of this aspect, while (s)he would choose another operator if all operators had this right. The benefit is estimated on the basis of market research for individual and institutional clients – –"

21 Vuonna 2015 annetussa päätöksessä (72 kohta) määritettiin näiden tulojen määräksi x miljoonaa euroa, ja luku on poistettu julkaistusta versiosta luottamuksellisuussyistä.

22 Olen jättänyt pois ilmaisun "samalla alueella", koska tällä tekijällä ei ole merkitystä tässä koko maan aluetta koskevassa tapauksessa.

23 Direktiivi 2014/25.

24 Edellyttäen, että ne täyttävät postilain 71 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyt edellytykset.

25 Puolan hallituksen kirjallisen vastauksen mukaan näin todetaan yleispalvelun tarjoajaksi nimetyn postialan toimijan valintaa koskevasta tarjouskilpailusta 25.11.2013 annetussa hallinnosta ja digitalisaatiosta vastaavan ministerin asetuksessa (rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie konkursu na operatora pocztowego wyznaczonego do świadczenia usług powszechnych; Dz.U. 2013, järjestysnumero 1466; MAiC-asetus) 3 §:n 1 momentin f kohdassa.

41. Jäljempänä direktiivin 97/67 8 artiklan soveltamisesta esittämieni toteamusten perusteella sillä, määritelläänkö tällä tavoin myönnetty etu *yksinoikeudeksi* (vain yhden yrityksen hyväksi) vai *erityisoikeudeksi*, ei ole merkitystä unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisukysymykseen antaman vastauksen kannalta. Sen sijaan molemmissa tapauksissa ratkaisevaa on sen yhteys edellä mainitussa 8 artiklassa säädettyyn poikkeukseen.

b) Poikkeus erityisoikeuksien myöntämistä koskevasta kiellosta: direktiivin 97/67 8 artikla

1) Direktiivin 97/67 7 ja 8 artiklan välinen suhde

42. Direktiivin 97/67 8 artiklan ensimmäisten sanojen mukaisesti näillä kahdella säännöksellä on pääsäännön ja poikkeuksen välinen suhde. Lause ”7 artiklan säännöksillä *ei rajoiteta*”²⁶] jäsenvaltioiden oikeutta – –”²⁷ on tältä osin riittävän selkeä.

43. Vaikka on totta, että unionin tuomioistuin tavallisesti edellyttää poikkeussäännösten tulkittamista suppeasti,²⁸ 7 ja 8 artiklan syntyhistoriaa huolellisesti tarkastelemalla voidaan välttyä tekemästä liian nopeita johtopäätöksiä jäsenvaltioille jälkimmäisessä artiklassa annetun sääntelyvallan laajuudesta.

2) Molempien säännösten syntyhistoria ja kehitys

44. Valmisteluasiakirjojen sanamuodosta voidaan päätellä, että kyseessä olevien kahden säännöksen välillä oli alun alkaenkin edempänä mainittu pääsäännön ja poikkeuksen välinen suhde.²⁹ Näin ollen direktiiviehdotuksessa nykyinen 7 artikla koski joitakin postipalvelumarkkinoiden osia, jotka jäsenvaltiot saattoivat sisällyttää yleispalvelun alaan varatakseen ne sen tarjoajalle (yleensä alle 350 grammaa painavien kirjelähetysten keräily, kuljetus, lajittelu ja jakelu). Varaamista perusteltiin tarpeella varmistaa se, että yleispalvelut voisivat toimia rahoitusta koskevan tasapainon edellytyksin.³⁰

45. Nämä ratkaisut siirtyivät ilman merkittäviä muutoksia direktiivin 97/67 7 artiklan ja johdanto-osan 16 perustelukappaleen lopullisen tekstin alkuperäiseen versioon. Lisäksi sen johdanto-osan 19 perustelukappaleesta ilmeni selvästi, että postimarkkinoiden asteittaisen vapauttamisen yhteydessä tarkistettaisiin muun muassa vuoden 2000 tammikuuhun saakka varattuja aloja koskevia säännöksiä ja annettaisiin siten yleispalvelujen tarjoajille (jotka olivat tuolloin jäsenvaltioiden vakiintuneita toimijoita) aikaa mukautua niihin.

46. Direktiivin 8 artiklan lainsäädäntötaustasta ilmenee, että direktiiviehdotuksessa todettiin vain jäsenvaltioiden toimivalta nimetä laitos tai laitokset, joilla on oikeus asettaa postilaatikoita julkiselle liikennepaikalle ja laskea liikkeelle postimerkkejä.³¹

26 Kursivointi tässä.

27 Sen sanamuoto on lähes samanlainen muilla virallisilla kielillä: Ranskaksi ”ne portent pas atteinte au droit des États membres”, englanniksi ”shall be without prejudice to Member States’ right to”, italiaksi ”lasciano impregiudicato il diritto degli Stati membri”, saksaksi ”Artikel 7 berührt nicht das Recht der Mitgliedstaaten” ja portugaliksi ”O artigo 7.º não prejudica o direito de os Estados-membros”.

28 Esim. tuomio 3.9.2014, Deckmyn ja Vrijheidsfonds (C-201/13, EU:C:2014:2132, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Ks. yhteisön postipalvelujen kehittämistä koskevista yhteisistä säännöistä ja palvelun laadun parantamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviehdotuksen (KOM(95) 227 lopullinen; EYVL 1995, C 322, s. 22) 8 ja 9 artikla eli nykyisen asetuksen 7 ja 8 artikla, s. 27 ja 28.

30 Direktiiviehdotuksen johdanto-osan 15 perustelukappale.

31 Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisön postipalvelujen kehittämistä koskevista yhteisistä säännöistä ja palvelun laadun parantamisesta (KOM(95) 227 lopullinen, s. 28 (tuolloinen 9 artikla)).

47. Se, että nimetyt laitokset saivat postilaatikoita ja postimerkkejä koskevien oikeuksien lisäksi oikeuden ”kuljettaa kirjattuja lähetyksiä”, johtuu Euroopan parlamentin direktiiviehdotukseen tekemästä tarkistuksesta 41.³² Vaikka komissio hylkäsi tällaisen oikaisun vetoamalla siihen, että ”ei ole myöskään perusteltua rajoittaa kilpailua kirjatusta lähetyksistä varattuihin oikeuksiin kuuluvan alan hinta- ja painorajojen ulkopuolelle”,³³ neuvosto palautti tarkistuksen sanamuodon lisäten siihen ilmaisun ”oikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä käytettäviä”,³⁴ joka lopulta otettiin 8 artiklan sanamuotoon. Palveluntarjoajien nimeämistä koskevaa toimivaltaa laajennettiin näin myöntämällä jäsenvaltioille oikeus näiden palvelujen *järjestämiseen*.

48. Direktiivin 97/67 7 artiklassa tarkoitetut varatut palvelut lakkautettiin direktiivillä 2008/6: postipalvelumarkkinoiden kehitys huomioon ottaen tällaista varaamista ei ollut syytä pitää yleispalvelun ensisijaisena rahoitusratkaisuna.³⁵ Direktiivin 2008/6 1 artiklan 8 kohdassa otettiin käyttöön 7 artiklan nykyinen sanamuoto, jossa kielletään pitämästä voimassa tai myöntämästä yksin- ja erityisoikeuksia, sekä erilaiset yleispalvelujen rahoitustukimuodot, ja käynnistettiin tällä tavoin paradigman muutos unionin postipalvelualalla.³⁶

49. Nämä muutokset eivät kuitenkaan vaikuttaneet 8 artiklan sanamuotoon, joka säilyi entisellään. Säännöksessä rajataan siis selkeästi 7 artiklassa tarkoitettu kieltä myöntää yksin- ja erioikeuksia. Seuraavaksi on selvitettävä sen soveltamisala.

3) Direktiivin 8 artiklassa säädetyn poikkeuksen soveltamisala

50. Tarkemmin sanoen pyrin arvioimaan, mikä merkitys on jäsenvaltioille annetulla oikeudella järjestää oikeudellisissa menettelyissä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä koskevat palvelut. Komission ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan direktiivin 97/67 8 artiklassa ei valtuuteta jäsenvaltioita varaamaan oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettämistä yhdelle ainoalle toimijalle vaan ainoastaan vaatimaan niiden toimittamista kirjattuina lähetyksinä.

51. En ole samaa mieltä tästä päätelmästä. Yhdyn pikemminkin Puolan hallituksen näkemykseen, jonka mukaan kirjatut lähetykset kuuluvat yleispalveluun kuuluviin vähimmäispalveluihin direktiivin 97/67 3 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan nojalla. Saman säädöksen 4 artiklan 2 kohdassa kuitenkin valtuutetaan nimeämään vain yksi yritys yleispalvelun tarjoajaksi. Mikään ei myöskään estä säätämästä direktiivin 97/67 8 artiklan nojalla kansallisessa lainsäädännössä siitä, että tuomioistuimille toimitettavia kirjattuja lähetyksiä koskeva erityisjärjestelmä *järjestetään* antamalla se yleispalvelun tarjoajan tehtäväksi.

52. Siltä osin kuin on kyse ilmaisun ”hallinnollisissa menettelyissä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä koskevat palvelut” merkityksestä, päätelen komission huomautuksista, ettei se enää kannata näkemystä, jonka se vahvisti postipalveluja koskevassa tiedonannossa.³⁷ Siinä se näytti rajaavan SEUT 56 artiklassa, luettuna yhdessä SEUT 51 ja SEUT 62 artiklan kanssa, määrättyä palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan poikkeuksen soveltamisalan oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantoon ilmauksena julkisen vallan käytöstä. Tällaisen tulkinnan ulottaminen koskemaan direktiivin 97/67 soveltamisalaa olisi ollut liian rajoittavaa, sillä sen 8 artiklassa ei eroteta toisistaan yksityisen oikeussubjektin lähettämää oikeudenkäyntiasiakirjaa ja tuomioistuinten tekemää ilmoitusta.

32 Lainsäädäntöpäätöslauselma, johon sisältyy parlamentin lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisön postipalvelujen kehittämistä koskevista yhteisistä säännöistä ja palvelun laadun parantamisesta (KOM(95) 227) (EYVL 1996, C 152, s. 20).

33 Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä koskevista yhteisistä säännöistä ja palvelun laadun parantamisesta (KOM(96) 412 lopullinen) (EYVL 1996, C 300, s. 4).

34 Neuvoston 29 päivänä huhtikuuta 1997 vahvistama yhteinen kanta (EY) N:o 25/97 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/.../EY antamiseksi yhteisön postipalvelujen kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä (EYVL 1997, C 188, s. 9), s. 23.

35 Ks. direktiivin 2008/6 johdanto-osan 11 perustelukappale.

36 Kuten julkisasiamies Mengozzi ratkaisuehdotuksensa DHL Express (Itävalta) (C-2/15, EU:C:2016:168) 42 kohdassa täsmällisesti huomauttaa.

37 Postipalveluja koskevan tiedonannon 5.2 kohta.

53. Nyt käsiteltävän asian ongelmana on komission toteamuksen mukaisesti se, ettei siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentissa mainita nimenomaisesti kirjattuja lähetyksiä, mikä viittaa siihen, että etu ulotetaan koskemaan kaikkia nimetyin toimijan välityksellä toimitettuja lähetyksiä (eli myös tavallisia lähetyksiä), mikä on vastoin direktiivin 97/67 8 artiklan sanamuotoa.

54. Se, ettei siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin soveltamisalaa ole rajattu kirjattuihin lähetyksiin (niitä ei mainita nimenomaisesti), ei tarkoita, etteivät ne kuuluisi siihen. On päinvastoin niin, että tämän säännöksen yleisluonteinen sanamuoto, jossa ei tehdä eroa erilaisten toimitustapojen välillä, edellyttää sen soveltamista niihin kaikkiin, myös kirjattuihin lähetyksiin.

55. Tarkasteltaessa direktiivin 97/67 8 artiklassa säädetyn poikkeuksen soveltamisalaa on mielestäni tarpeen erottaa toisistaan kolme tilannetta sen mukaan, kuin sitä sovelletaan a) tavallisiin lähetyksiin, b) kirjattuihin lähetyksiin ja c) kirjattuihin lähetyksiin, jotka kuuluvat siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentissa säädetyn lisäedun piiriin.

56. Näin ollen ensimmäisen tilanteen osalta on todettava, että yksinomaisen edun soveltamisalan ulottaminen koskemaan tuomioistuimille osoitettuja *tavallisia* (eli muita kuin kirjatutuja) lähetyksiä, jotka toimitetaan nimetyin toimijan postitoimistoon, on ristiriidassa direktiivin 97/67 tarkoituksen kanssa. Kuten jo edempänä totesin, tällä direktiivillä pyrittiin aluksi postipalvelujen sisämarkkinoiden asteittaiseen vapauttamiseen (johdanto-osan kahdeksas perustelukappale) ja myöhemmin niiden täysimääräiseen toteuttamiseen.³⁸

57. Juuri tätä tarkoitusta silmällä pitäen direktiivissä 97/67 rajattiin ne mahdolliset palvelut, joiden sääntely jätettiin valtioiden vapaaseen päätäntävaltaan ilman 7 artiklassa säädettyjä rajoituksia, 8 artiklassa tyhjentävästi lueteltuihin palveluihin, joihin ei voida lisätä muita palveluja. Niihin kuuluvat oikeudellisissa menettelyissä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä – ei siis tavallisia lähetyksiä – koskevat palvelut.

58. Jos Puolan nimetyille postialan toimijalle myönnettäisiin viimeksi mainittujen lähetysten (tavalliset lähetykset) osalta sama etu, josta se hyötyy kirjattujen lähetysten osalta, sille annettaisiin direktiivin 97/67 tarkoituksen kanssa ristiriidassa oleva yksinoikeus.

59. Toisen tilanteen eli tuomioistuimille osoitettuja kirjattuja lähetyksiä koskevien palvelujen osalta sitä harkintavaltaa, joka valtioilla on järjestelmänsä järjestämiseksi (tarvittaessa jättämällä kyseiset palvelut kilpailun ulkopuolelle ja antamalla ne yhden yrityksen tehtäväksi), perustellaan yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen perustuvilla syillä, kuten direktiivin 97/67 20 perustelukappaleessa nimenomaisesti todetaan. Unionin tuomioistuin onkin toistuvasti todennut, että prosessuaaliset määräajat ovat ehdottomia prosessinedellytyksiä, eivätkä ne näin ollen ole osapuolten tai tuomioistuimen päätettävissä, sillä ne otettiin käyttöön hyvän oikeudenhoidon, oikeudellisten tilanteiden selkeyden ja oikeusvarmuuden varmistamiseksi.³⁹

60. On muistettava, että direktiivin 97/67 2 artiklan 9 kohdan mukaan kirjattu lähetys vastaa ”lähetystä, jota koskee kiinteämääräinen vakuus lähetysten katoamisen, varastamisen tai vahingoittumisen varalta ja josta lähettäjälle annetaan, tarvittaessa tämän sitä pyytäessä, kuitti postilähetysten jättämisestä ja/tai sen toimittamisesta vastaanottajalle”. On helppo ymmärtää, että kirjattu lähetys on omiaan täyttämään nämä vaatimukset oikeudellisissa menettelyissä samoin kuin edistämään hyvää oikeudenhoitoa.

³⁸ Direktiivin 2008/6 johdanto-osan 11–13 perustelukappaleen mukaan.

³⁹ Tuomio 8.11.2012, *Evropaïki Dynamiki v. komissio* (C-469/11 P; EU:C:2012:705, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Vaikka se koskeekin unionin oikeussuojakeinojen järjestelmän määräaikoja, en näe mitään estettä sille, että tämä ajattelutapa laajennetaan koskemaan kansallisia tuomioistuinjärjestelmiä, joiden perinteistä ensiksi mainittu järjestelmä on epäilemättä saanut vaikutteita.

Direktiivissä 97/67 kirjatulle lähetyksille asetetuilla laatu- ja turvallisuutta koskevilla vaatimuksilla samoin kuin näiden lähetysten kiistattomalla todistusvoimalla voidaan perustella niiden sisällyttämistä yleispalvelujen alaan sekä tiettyjä niihin liittyviä prosessuaalisia seurauksia, jotka erottavat ne tavallisista lähetyksistä.⁴⁰

61. Näin ollen silloin, kun kansallisen oikeuden säännöksen mukaan määräajassa toimitettuja ovat ainoastaan *kirjattuina* lähetyksinä *yleispalvelun tarjoajaksi nimetyn toimijan* välityksellä lähetetyt oikeudenkäyntiasiakirjat, kyseiseen säännökseen sovelletaan direktiivin 97/67 8 artiklassa säädettyä poikkeusta. Säännellessään tämän palvelun järjestämistä jäsenvaltiot voivat harkintansa mukaan muun muassa antaa sen yksinoikeudella yleispalvelun tarjoajan tehtäväksi.

62. On vielä tarkasteltava kolmatta tilannetta eli sitä, jossa sallitaan oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettäminen tuomioistuimiin kirjattuna muiden kuin nimettyjen toimijoiden välityksellä, mutta niitä ei koske siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentissa tarkoitettu menettelyyn liittyvä etu.⁴¹ Tässä yhteydessä on epävarmaa, kuuluuko tämä erilainen kohtelu direktiivin 97/67 soveltamisalaan.

63. Ensi näkemältä voidaan ajatella, ettei tällainen syrjintä ole oikeutettua millään perusteella, sillä taloudellisesta näkökulmasta toimijoiden tarjoamat palvelut eivät voi laatunsa ja luotettavuutensa osalta poiketa toisistaan merkittävästi.

64. Katson kuitenkin, että jäsenvaltio voi järjestää tuomioistuimille osoitettujen kirjattujen lähetysten vastaanottamisen siten, että vain yhden toimijan (esimerkiksi sen, joka toimii laajimmalla maantieteellisellä alueella tai antaa kattavimmat takeet) postilähetyksillä on se olennainen prosessuaalinen vaikutus, että sen kautta toimitetut asiakirjat katsotaan jätetyiksi kyseisenä päivänä näihin tuomioistuimiin.

65. Oikeusvarmuuteen liittyvät syyt tukevat tätä rajoitusta, joka kuuluu sen direktiivissä 97/67 8 artiklassa säädetyn postipalveluja koskevan harkinta- ja järjestämisvallan piiriin, joka jäsenvaltioille on annettu nimenomaisesti oikeudellisissa menettelyissä käytettävien kirjattujen lähetysten osalta. Tässä yhteydessä yhden yleispalvelun tarjoajan nimeäminen – ”kun otetaan huomioon sen huomattava merkitys sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden kannalta”⁴² – voi jäsenvaltion edellä mainitun harkintavaltansa puitteissa tekemällä päätöksellä perustua oikeudenkäyntiasiakirjojen turvallisempaan kuljettamiseen.

66. Näin ollen ehdotan, että ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan nojalla jäsenvaltio voi järjestää oikeudellisissa menettelyissä käytettävät postipalvelut siten, että vain kirjattujen lähetysten toimittaminen yleispalvelun tarjoajaksi nimetyn toimijan postitoimistoihin vastaa niiden jättämistä tuomioistuimeen.

B Toinen ennakkoratkaisukysymys: seuraukset, joita aiheutuu kansallisen lainsäädännön mahdollisesta yhteensopimattomuudesta direktiivin 97/67 kanssa

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten huomautukset

67. Puolan hallitus on esittänyt huomautuksia tästä kysymyksestä.

⁴⁰ Tavallisille postilähetyksille ei anneta samanlaisia takeita (muun muassa tae, joka koskee lähetyksen toimijalle jättämisen päivämäärää) kuin kirjatulle, joista annettua kuittia pidetään virallisena asiakirjana. Ne eivät siis kykene täyttämään tuomioistuinmenettelyihin liittyvän ehdottoman prosessinedellytyksen vaatimuksia.

⁴¹ Puolan hallitus vahvisti istunnossa, että myös kyseiset toimijat voivat tarjota kirjattuja lähetyksiä koskevaa palvelua, mutta ne eivät kuitenkaan saa siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentissa säädettyä etua.

⁴² Direktiivin 97/67, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2008/6, 4 artiklan 2 kohta.

68. Komissio ehdottaa erottamaan toisistaan ne velvoitteet, jotka kansallisen lainsäätäjän on täytettävä ratkaistakseen unionin oikeuden rikkomisen, ja ne, jotka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on täytettävä direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdan tehokkaan vaikutuksen takaamiseksi.

69. Kansallisella lainsäätäjällä on laaja harkintavalta poistaa rikkomisen seurauksia, ja tätä varten se voi a) ulottaa nimetyille toimijalle annetun edun muihin palveluntarjoajiin, b) kumota kyseessä olevan säännöksen ja c) varmistaa toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun jollain muulla tavoin.

70. Komissio päätelee oikeuskäytännöstä, joka koskee velvollisuutta taata unionin oikeuden tehokas vaikutus,⁴³ että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on tehdä johtopäätökset unionin oikeuden rikkomisesta.⁴⁴

71. Komission mielestä oikeus tarjota kyseessä olevaa palvelua samojen edellytysten mukaisesti pitäisi ulottaa kaikkiin toimijoihin, joiden on vaikea päästä markkinoille.⁴⁵ Koska käsiteltävässä asiassa ei kuitenkaan ole kyse toimijasta, jolla olisi tällaisia vaikeuksia, on komission mukaan otettava huomioon myös yleiset oikeusperiaatteet, eritoten määräaikoja koskeva oikeusvarmuus.

2. Oikeudellinen arviointi

72. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko nimetyille toimijalle vastoin direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohtaa myönnetty etu ulotettava muihin postialan toimijoihin niiden syrjinnän välttämiseksi.⁴⁶ Katson kuitenkin, että kysymyksessä on kiinnitettävä huomiota siihen, onko direktiivi 97/67 esteenä siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin nykyiselle soveltamiselle, joka kattaa nimetyn toimijan välityksellä toimitetut tavalliset lähetykset.

73. Edellä esittämässäni arvioinnissa totesin nimittäin, että kansallinen lainsäädäntö kuuluu direktiivin 97/67 8 artiklassa säädetyn poikkeuksen piiriin niiden kirjattujen – mutta ei tavallisten – lähetysten osalta, jotka toimitetaan tuomioistuimille Poczta Polskan välityksellä.

74. Tästä lähtökohdasta voidaan päätellä kaksi seikkaa: a) siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin unionin oikeuden mukainen tulkinta ei ole lainkaan tarpeen kirjattuina lähetyksinä toimitettujen oikeudenkäyntiasiakirjojen osalta, koska mainitussa kansallisessa lainsäädännössä noudatetaan direktiivin 97/67 periaatteita, ja b) kyseessä olevalla säännöksellä myönnetään nimetyille toimijalle direktiivin 97/67 vastainen etu, jos sitä tulkitaan siten, että siinä myönnetään tälle toimijalle *yksinoikeus* ottaa vastaan tuomioistuimille osoitettuja *tavallisia* postilähetyksiä, joiden toimittaminen sille vastaa niiden jättämistä kyseisiin tuomioistuihin. Näin ollen toiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastaamiseksi on riittävää tarkastella vain tätä jälkimmäistä näkökohtaa.

43 Tuomio 9.3.1978, Simmenthal (106/77, EU:C:1978:49, 16 kohta).

44 Tuomion 10.4.2008, Marks & Spencer (C-309/06, EU:C:2008:211) 61 kohdan mukaan.

45 Se viittaa 10.12.1991 annetun tuomion *Merci convenzionali Porto di Genova* (C-179/90, EU:C:1991:464) 23 kohtaan ja 19.5.1993 annetun tuomion *Corbeau* (C-320/91, EU:C:1993:198) 16–19 kohtaan.

46 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan edun ulottamista niihin voidaan perustella ”vastaavin periaatein kuin unionin tuomioistuimen tuomiossa 21.6.2007, *Jonkman ym.* (C-231/06–C-233/06, ECLI:EU:C:2007:373, 39 kohta)”, toisin sanoen syrjintäkieltoa koskevien periaatteiden nojalla.

75. Vaikka tarkoitukseni ei olekaan *Sąd Najwyższy* asemasta tulkita kansallista oikeutta, mihin sillä yksin on toimivalta, katson, ettei mikään estä tulkitsema siviiliprosessilain 165 §:n 2 momenttia yhdessä direktiivin 97/67 8 artiklan kanssa.⁴⁷ Tätä varten on riittävää todeta, että ilmaisu ”oikeudenkäyntiasiakirjan jättäminen [nimetyn toimijan] postitoimistoon” rajoittuu tapauksiin, joissa käytetään kirjattuja lähetyksiä tavallisten sijasta, sillä yksinomaan tämä järjestelmä antaa siviiliprosessioikeudellisissa säännöksissä vaaditun oikeusvarmuuden juuri varmistamalla *virallisesti* postimaksuleiman päivämäärän.⁴⁸

76. Jos tämä tulkinta hyväksyttäisiin, nimetty toimija olisi yhdenvertaisessa asemassa muiden postialan toimijoiden kanssa tuomioistuimille osoitettujen tavallisten lähetysten osalta. Tätä pidemmälle menevä tulkinta ei kuitenkaan ole mahdollinen, koska direktiivi 97/67 ei kuulu prosessioikeuden alaan, joten jäsenvaltiot voivat prosessiautonomian periaatteen nojalla päättää, miten ne järjestävät tuomioistuimilleen lähetettyjen asiakirjojen vastaanottamisen. Ellei muita tätä alaa koskevia unionin erityissäännöksiä ole annettu, kansallisen lainsäätäjän tai sen tuomioistuinten on laadittava ne tai tulkittava voimassa olevia säännöksiä unionin oikeuden vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteet huomioon ottaen.⁴⁹

77. Jos sitä vastoin tulkintani olisi kansallisen oikeuden mukaan mahdoton, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin antaa olettaa, eikä Puolan lainsäätaja korjaisi siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin sanamuotoa, tuomioistuimet voisivat olla vakiintuneen oikeuskäytännön⁵⁰ nojalla velvollisia jättämään soveltamatta kansallista lainsäädäntöä siltä osin, kuin se on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa. Toistan, että kyseessä olevan säännöksen soveltamatta jättäminen koskisi nimetylle toimijalle myönnettyä yksinoikeutta vain tuomioistuimille osoitettujen tavallisten lähetysten (postitoimistoon tai tuomioistuimeen) jättämisen vastaavuuden osalta.

78. Jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voisi nyt käsiteltävän kaltaisessa asiassa jättää soveltamatta direktiivin 97/67 säännöksen kanssa ristiriidassa olevaa kansallista säännöstä todettuaan, ettei sitä voida tulkita unionin oikeuden mukaisesti, kahden edellytyksen on täytyttävä: a) kyseisellä säännöksellä voi olla välitön oikeusvaikutus (johon ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa toisessa ennakkoratkaisukysymyksessään) ja b) yksityinen oikeussubjekti vetoaa tästä syystä mainitun kansallisen säännöksen antanutta valtiota vastaan (mikä on kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen aiheena).

79. Oikeuskäytännössä annetaan direktiivin säännöksille välitön oikeusvaikutus, kun ne ovat sisältönsä osalta ehdottomia ja riittävän täsmällisiä. Tällaisessa tapauksessa yksityiset oikeussubjektit voivat vedota niihin kansallisissa tuomioistuimissa valtiota vastaan, jos se ei ole saattanut direktiiviä osaksi kansallista oikeusjärjestystä määrääjässä tai jos se on saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä virheellisesti.⁵¹

80. Tässä yhteydessä voidaan ainakin hypoteettisesti myöntää, että direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdan kaltainen säännös näyttää täyttävän täsmällisyyttä ja ehdottomuutta koskevat vaatimukset siltä osin, kuin siinä kielletään pitämästä voimassa tai myöntämästä yksin- tai erityisoikeuksia. Tämä kielto ei itsessään edellytä esimerkiksi kansalliselta lainsäätäjältä minkäänlaisia jatkotoimia.

47 Ennakkoratkaisupyynnön 31 ja 33 kohdassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selittää, että oikeuskäytännön vallitsevan suuntauksen mukaan ”[kyseistä säännöstä ei] voida tulkita unionin oikeuden mukaisesti”.

48 Vastauksena unionin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin Puolan hallitus vakuutti, että postilain (17 §:n) mukaan ”virallisena asiakirjana” pidetään vain nimetyn toimijan kirjatusta lähetyksestä antamaa kuittia ja että ”kirjattujen lähetysten käyttö on vakiintunut ja yleinen tapa lähettää oikeudenkäyntiasiakirjoja nimetyn toimijan välityksellä. Tämä tapa (toisin kuin tavallinen lähetyks) takaa mahdollisuuden osoittaa, että lähettäjä on noudattanut prosessuaalisia määräaikoja”.

49 Ks. tuomio 27.6.2018, Diallo (C-246/17, EU:C:2018:499, 58 ja 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

50 Tuomio 6.9.2012, Philips Electronics UK (C-18/11, EU:C:2012:532, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Tuomio 15.1.2014, Association de médiation sociale (C-176/12, EU:C:2014:2, 31 kohta).

81. Vahvistettuaan tämän oletuksen ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti⁵² jäsenvaltion elimen ominaisuudessa velvollisuus suojata unionin oikeudessa yksityisille annettuja oikeuksia ja jättää soveltamatta kansallisia säännöksiä, jotka ovat ristiriidassa direktiivin 97/67 kanssa.

82. Siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentin osittainen soveltamatta jättäminen tarkoittaisi, että Poczta Polskan toimitettavaksi jätettyjä tavallisia oikeudenkäyntiasiakirjalähetyksiä kohdellaan määräaikojen laskemisen osalta samalla tavalla kuin muiden postialan toimijoiden lähetyksiä. Jättämällä tällä tavoin soveltamatta kyseessä olevaa kansallista säännöstä palautetaan postialan toimijoiden välinen yhdenvertaisuus, johon ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa.

C Kolmas ennakkoratkaisukysymys: jäsenvaltion elin vetoaa yksityistä oikeussubjektia vastaan siihen, että kansallisen oikeuden säännös on ristiriidassa direktiivin 97/67 kanssa

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten huomautukset

83. Puolan hallitus ei ole esittänyt huomautuksia myöskään tästä kysymyksestä.

84. Komissio muistuttaa, että unionin oikeuden mukaista tulkintaa koskeva vaatimus velvoittaa tuomioistuimia. Niiden on otettava huomioon kaikki kansallisen oikeuden säännökset ja tulkittava niitä mahdollisimman pitkälle direktiivin sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti tavoitellun päämäärän kanssa yhdenmukaisen ratkaisun aikaansaamiseksi, mukaan lukien niiden oikeuskäytännön mahdollinen muuttaminen.⁵³

85. Tätä velvollisuutta rajoittavat yleisten oikeusperiaatteiden lisäksi se, ettei voida vaatia *contra legem* -tulkintaa⁵⁴ eikä myöskään asettaa yksityisille oikeussubjekteille velvollisuuksia⁵⁵ tai aiheuttaa heidän oikeuksiensa menettämistä.⁵⁶ Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on varmistettava, voidaanko siviiliprosessilain 165 §:n 2 momentti ymmärtää siten, että sillä taataan yhtäläiset mahdollisuudet postialan toimijoille.

86. Kyseisen tuomioistuimen esittämien vakavien epäilyjen vuoksi komissio katsoo kuitenkin, että edellä mainitun oikeuskäytännön mukaisesti julkinen elin ei voi vedota direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohtaan välttääkseen menettelysäännöksen soveltamisesta aiheutuvat epäedulliset vaikutukset silloin, kun menettelyn toisena asianosaisena on yksityinen oikeussubjekti. Se merkitsisi *nemo auditur propriam turpitudinem allegans* (kukaan ei voi vedota omaan lainvastaiseen menettelyynsä) -periaatteen loukkaamista, koska kyseinen elin, joka on valtion ilmentymä, hyötyisi säännöksen virheellisestä täytäntöönpanosta.

87. Lopuksi komissio korostaa sekä mahdollisuutta soveltaa suoraan SEUT 49 ja SEUT 106 artiklan 1 kohtaa, jos direktiivin 97/67 soveltamisala on suppeampi kuin niiden primaarioikeuden määräysten, jotka sillä pannaan täytäntöön,⁵⁷ että hyväksyä yksityiseen oikeussubjektiin kohdistuva liittäminen vaikutus, mikä kuitenkin edellyttäisi käänteisen vertikaalisen välittömän oikeusvaikutuksen puuttumista koskevan oikeuskäytännön uudelleentarkastelua.⁵⁸

52 Tuomio 6.9.2012, Philips Electronics UK (C-18/11, EU:C:2012:532, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

53 Se viittaa 13.11.1990 annetun tuomion Marleasing (C-106/89, EU:C:1990:395) 8 kohtaan; 15.1.2014 annetun tuomion Association de médiation sociale (C-176/12, EU:C:2014:2) 38 kohtaan ja 19.4.2016 annetun tuomion DI (C-441/14, EU:C:2016:278) 33 kohtaan.

54 Se viittaa 15.1.2014 annetun tuomion Association de médiation sociale (C-176/12, EU:C:2014:2) 39 kohtaan ja 19.4.2016 annetun tuomion DI (C-441/14, EU:C:2016:278) 32 kohtaan.

55 Tuomio 26.9.1996, Arcaro (C-168/95, EU:C:1996:363, 42 kohta).

56 Tuomio 15.1.2014, Association de médiation sociale (C-176/12, EU:C:2014:2, 36 kohta).

57 Kuten todetaan direktiivin 97/67 – jota sovelletaan, ellei perussopimuksesta muuta johdu – johdanto-osan 41 perustelukappaleessa.

58 Se viittaa mm. 26.9.2000 annetun tuomion Unilever (C-443/98, EU:C:2000:496) 51 kohtaan.

2. Oikeudellinen arviointi

88. Direktiivin 97/67 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen (mahdolliseen) välittömään oikeusvaikutukseen ei käsiteltävässä asiassa vetoa yksityinen oikeussubjekti, jonka tarkoituksena on vedota direktiivissä säädettyihin oikeuksiinsa valtiota vastaan. Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen mukaan asia on pikemminkin päinvastoin.

89. Kyseisen artiklan sanamuodon takia siinä säädettyyn kieltoon voivat vedota korkeintaan muut Poczta Polska kanssa kilpailevat postipalvelualan *toimijat*. Mistään sen sanamuodosta ei sitä vastoin nähdäkseni käy ilmi, että postipalvelujen *käyttäjät* voisivat vedota suoraan johonkin siinä säädettyyn oikeuteen tuomioistuimissa.

90. Mutta vaikka asia ei olisikaan näin, käsiteltävässä asiassa direktiivin 97/67 kanssa ristiriidassa olevan kansallisen menettelysäännöksen yhteensopimattomuuteen ei pyri vetoamaan yksityinen oikeussubjekti, joka nostaa kanteen valtiota vastaan, vaan julkinen elin (KRUS), joka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuin määritelmän mukaan on ”jäsenvaltion ilmentymä”. Juuri tämän viimeksi mainitun elimen, joka teki valituksen, olisi mahdollista hyötyä valtiosta johtuvasta virheellisestä sääntelystä.

91. Yksiselitteisesti valtiollinen elin ei voi tässä yhteydessä vaatia kansallista tuomioistuinta antamaan sille edullisempaa (ja samalla yksityiselle oikeussubjektille epäedullisempaa) oikeusasemaa siltä osin, kuin se johtuu siitä, että kansallinen säädös, jota kyseisen tuomioistuimen on jätettävä soveltamatta, on yhteensopimaton direktiivin säännösten kanssa.

V Ratkaisuehdotus

92. Ehdotan edellä esitetyn perusteella, että unionin tuomioistuin vastaa Sąd Najwyższyn esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

- 1) Yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä 15.12.1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/67/EY 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä, luettuna yhdessä 8 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että
  - jäsenvaltio voi järjestää oikeudellisissa menettelyissä käytettävät postipalvelut siten, että vain kirjattujen lähetysten toimittaminen yleispalvelun tarjoajaksi nimetyn toimijan postitoimistoihin vastaa niiden jättämistä tuomioistuimiin
  - se on esteenä sille, että kansallisen oikeuden säännöksen mukaan tavallisina lähetyksinä leimattujen oikeudenkäyntiasiakirjojen hyväksyty jättämisspäivä on se päivä, jona ne toimitetaan yleispalvelun tarjoajan postitoimistoon, ja muut postialan toimijat jätetään tämän säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle.
- 2) Julkinen elin, joka määrittää ”valtion ilmentymäksi”, ei voi vaatia, että kansallinen tuomioistuin antaa sille yksityiseen oikeussubjektiin nähden edullisemman oikeusaseman siltä osin, kuin se johtuu siitä, että kansallinen säädös, jota kyseisen tuomioistuimen on jätettävä soveltamatta, on yhteensopimaton direktiivin säännösten kanssa.